

Dobro delo – spodbudni rezultati!

(fk) Čimvečji obseg industrijske proizvodnje in povečevanje izvoza na konvertibilno področje sta že nekaj časa temeljna cilja pri uresničevanju naše gospodarske politike, kajti le z večjim obsegom proizvodnje je moč izboljšati preskrbo na domačem trgu in zagotoviti večji izvoz, s čimer zagotavljamo devizna sredstva za poravnava naših velikih obveznosti do tujine. Šišensko gospodarstvo je v prvih devetih mesecih letošnjega leta oba temeljna cilja izredno uspešno izpolnjevalo, kajti obseg industrijske proizvodnje se je v primerjavi z lanskim devetmesečjem povečal kar za 8,6 odstotka, izvoz na konvertibilno področje pa za 29,2 odstotka. Dosežka sta precej nad pričakovanji, zapisanimi v resoluciji o družbenoekonomskem razvoju šišenske občine, hkrati pa tudi precej nad povprečjem dosežkov slovenskega gospodarstva, saj se je v enakem obdobju obseg industrijske proizvodnje v Sloveniji povečal za 3,2 odstotka, pa tudi povečanje izvoza na konvertibilno področje je bilo v Sloveniji manjše kot v šišenski občini.

Izjemno veliko povečanje obsega industrijske proizvodnje — izjemno veliko tudi zato, ker so bili ugodni tudi lanski dosežki, tako da povečanje ne gre na račun nizke primerjalne osnove — je še toliko bolj spodbudno, ker se je šišensko gospodarstvo vse skozi ubadalo s precejšnjimi težavami pri preskrbi z reprodukcijskimi materiali in surovinami. Hkrati se je soočalo z omejitvami pri uvozu, še posebej opreme, pa tudi z znanimi ukrepi censke politike, kar se kaže tudi v finančnih rezultatih gospodarjenja.

V prvih devetih mesecih letošnjega leta se je namreč v primerjavi z enakim lanskim obdobjem celotni prihodek šišenskega gospodarstva povečal za 38 odstotkov in je znašal nekaj več kot 72,8 milijarde dinarjev. Ker so se porabljena sredstva povečala za dve petini, je bil dohodek večji le za 34 odstotkov. Te številke jasno kažejo na znana gibanja v jugoslovanskem gospodarstvu: hitrejšo rast cen izdelkov bazične industrije v primerjavi z rastjo cen izdelkov predelovalne industrije, ki pa prevladuje v strukturi

šišenskega gospodarstva.

Tudi podatki o razporejanju dohodka opozarjajo na nekatere znane ugotovitve. Tako so se sredstva za skupno porabo povečala za 29 odstotkov, za splošno porabo za 37 odstotkov, za druge obveznosti kar za 56 odstotkov — tu imajo največji delež obresti za najeta posojila, saj je znano, kakšen je bil skok obrestnih mer — sredstva za osebne dohodeke pa so se povečala le za 23 odstotkov. Razporeditev dohodka je na vseh področjih zaostajala za rastjo družbenega proizvoda, pri čemer pa številke o osebnih dohodkih kričeče opozarjajo na vse slabšo življenjsko raven. Realni osebni dohodki so se namreč zmanjšali za 8,3 odstotne točke, kar vseh 31.109 zaposlenih v šišenskem gospodarstvu — zaposlenost se je povečala v devetmesečju za 1,7 odstotka — še kako občuti. Poprečni osebni dohodek je znašal 18.561, dinarjev. K nižji življenjski ravni pa je svoj delež prispevalo tudi realno zmanjševanje sredstev za skupno porabo delavcev, saj so ta sredstva nominalno porasla le za 16 odstotkov.

Takšna delitev dohodka gre delno tudi na račun večjega obsega sredstev za akumulacijo, ki so porasla za 40 odstotkov in znašajo 4,4 milijarde dinarjev. Ob tem pa je zaskrbljujoč podatek, da so se izgube povečale kar za 196 odstotkov in so znašale 1,17 milijarde dinarjev, pri čemer ima največji delež Petrolov TOZD Zemeljski plin, ki ima prek milijardo dinarjev izgube. Z izgubo so poslovale še medvoška elektrarna, TOZD radio relejni in navigacijski sistemi Iskre Elektrovez, Gorenje Tiki, TOZD Obmestni promet Integrala, Kompasov motel v Mednem, Inštitut za raziskave in razvoj v PAP in delovna skupnost skupnih služb v Slovenijavinu. Poleg teh osmih izgubarjev je še 13 šišenskih delovnih organizacij poslovalo na meji rentabilnosti.

Gibanja v zunanjetrgovinski menjavi so bila v prvih devetih mesecih letošnjega leta zelo ugodna, pa čeprav je skupni uvoz še vedno večji od skupnega izvoza, vendar gre to predvsem na račun uvoza zemeljskega plina za vso Slovenijo prek Pe-

trolovega tozda. Toda tudi v skupnem izvozu in uvozu se rezultati izboljšujejo, saj se je izvoz povečal za 15,4 odstotka, uvoz pa je bil manjši za 8,1 odstotka, vendar pa je uvoz še vedno za okrog 4 milijarde dinarjev večji od izvoza. Ker pa zemeljski plin uvažamo iz Sovjetske zveze, je izvoz na konvertibilno področje večji od uvoza iz zahodnih držav. Ker se je izvoz na konvertibilno področje povečal za 29,2 odstotka, uvoz z zahoda pa zmanjšal za 15,8 odstotka, je znašal presežek konvertibilnega izvoza nad uvozom že blizu 900 milijonov dinarjev.

Ti dosežki so v precejšnji meri vplivali tudi na dosežke celotnega slovenskega gospodarstva, kajti šišenska občina je po absolutni vrednosti izvoza na konvertibilno področje na drugem mestu v Sloveniji, izvoz šišenskega gospodarstva pa predstavlja skoraj desetino slovenskega izvoza in skoraj polovico ljubljanske prodaje na tuja tržišča.

Rezultati gospodarjenja v šišenski občini v prvih devetih mesecih letošnjega leta so torej izredno spodbudni in razveseljevi, doseženi pa so bili z velikim prizadevanjem vseh zaposlenih in z aktivno pomočjo vseh ustreznih dejavnikov. Tudi dosežki in napovedi gospodarjenja v zadnjih treh mesecih letošnjega leta so optimistični, tako da lahko tudi ob koncu leta pričakujemo enako razveseljevo sliko. Nepisano gospodarsko pravilo je namreč, da v zadnjih mesecih leta običajno dosežemo najboljše rezultate in če bo tako tudi letos, potem bomo ob pregledovanju zaključnih računov za leto 1983 nedvomno lahko povsem zadovoljni. Rast obsega industrijske proizvodnje za desetino smo namreč imeli le še v obdobjih, ko smo dobivali dodatno akumulacijo iz tujine, sedaj pa se delež razpolaganja z družbenim proizvodom vse bolj manjša, zato je takšno povečanje toliko težje doseči. Prav tako pa moramo vedeti, da je šišensko gospodarstvo vseskozi izvozno usmerjeno in je zato povečevanje izvoza neprimerno težje kot tam, kjer je startna osnova na nižji ravni.

Na mestu, kjer je stalo pred dvajsetimi leti kar 53 kozolcev, je bil zgrajen v današnjem »centru Šiške« hotel Ilirija, kot prvi v naši občini. Takratni kolektiv je štel vsega 32 delavcev. Za takratne razmere je to bil pomemben objekt, ki je začel iskati svoje mesto v takratnem gospodarskem prostoru — posebno v turističnem gospodarstvu.

Pri svojem razvoju so nenehno težili k združevanju razdrobljenih gostinskih enot v prepričanju, da le združeni s skupnimi prizadevanji in skupnim delom lahko hitreje dosežejo močnejši prodor na trgu ponudbe gostinskih storitev. Tako so se leta 1973 združili z gostinskimi podjetjem Majolka in odkupili današnji motel Tikveš, v letih 1975 odprli Pizzeria Parma, 1976 izvedli priključitev hotela Bor v Črnem vrhu nad Idrijo, 1977 pa odkupili znano gostilno Katarca. Istega leta so bili pobudnik združitve z delovno organizacijo Mercator-hoteli-gostinstvo v SOZD Mercator. Skozi hotel Ilirija smo tudi prvič v Ljubljani spoznavali tuje kuhinje in kulinariko, ki so postali stalna praksa tudi ostalih vodilnih ljubljanskih hote-

20 let hotela Ilirija

Uspešno združevali razdrobljene gostinske enote

lov. In če povemo, da danes šteje njihov kolektiv v 11 enotah kar 260 zaposlenih in da je od teh več kot četrtina zaposlenih čez 10 let, to potrjuje njihovo homogenost in dobre medsebojne odnose, če primerjamo običajno fluktuacijo, ki je prisotna v dejavnosti gostinstva.

Na pričujoči jubilejni proslavi pa so bili prisotni tudi vsi prvi člani tega kolektiva, ki so jim bile podeljene jubilejne plakete. Priredili pa so tudi kulinarčno razstavo, na kateri je dobil za osvojeno I. mesto zlato plaketo PE Jelen, za II. mesto in srebrno plaketo PE Majolka in za III. mesto in bronasto plaketo PE Gustelj. Bila pa so podeljena tudi mnoga ostala priznanja številnim članom za njihovo zvestobo svojemu kolektivu in pa za uspešno strokovno sodelovanje na XXX. Gostinsko-turističnem zboru.

Mario L. Vilhar

Prvi direktor hotela Ilirija in idejni pobudnik za jubilejno kulinarčno razstavo glavni kuhar Nedeljko Perič.